

JOYBARLARDIŇ SHÓLKEMLESTIRIWSHI STRUKTURALARI

Tajimuratova Shaxnoza Saǵınbaevna

Kasimov Rayxan Auelbay qızı

Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq Mámleketlik Universiteti.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11086559>

Annotatiysa. Bul maqalada joybar menedjmenti waziypalari, joybardi basqariw tarmaqlari hámde joybar strukturalari haqqında sóz etilgen.

Gilt sózler: Joybar, struktura, basqariw, finans, menejment, maqset.

ORGANIZATIONAL STRUCTURES OF PROJECTS

Abstract. This article discusses project management tasks, project management and project structures, finance, management, objectives.

Key words: Project, structure, management, finance, management, goal.

ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ СТРУКТУРЫ ПРОЕКТОВ

Аннотация. В данной статье рассматриваются задачи управления проектами, управление проектами и структуры проектов, финансы, менеджмент, цели.

Ключевые слова: Проект, структура, управление, финансы, менеджмент, цель.

Joybar basqarıwı - anıq maqsetlerge erisiw ushın resursların joybarlaw, shólkemlestiriw, támiyinlew, basqarıw, basqarıw hám basqarıw intizamı. Al, joybar bul kem ushraytuǵın baslanıw hám tamamlaw menen waqtınshalıq háreket (ádetde waqt sheklengen hám kóbinese finanslıq támiyinlew yamasa jetkizip beriw múmkinshilikleri menen sheklengen), kem ushraytuǵın maqsetler hám waziypalardı orınlaw ushın óz moynına aladı ; ádetde paydalı ózgeris yamasa qosımsha baháǵa erisiw ushın. Joybarlardıń waqtınshalıq ózgesheligi turaqlı biznes operatsiyalarınan pariǵ etedi.

Joybar basqarıwına jumısına basshılıq qılıw procesi bolıp tabıladı jámáát maqsetlerge erisiw hám belgilengen waqıtta tabıs kriteriyalarına juwap beriw. Joybar menejmentiniń tiykarǵı waziypası bul sheklewler sheńberinde joybardıń barlıq maqsetlerine erisiw bolıp tabıladı. Bul maǵlıwmatlar ádetde rawajlanıw procesiniń basında jaratılǵan joybar hújjetlerinde xarakterlenedi. Tiykarǵı sheklewler qamrap sheńberi, waqt, sapa hám byudjet. Ekinshi dárejeli mashqala optimallastırıw bul ajratıw zárúr maǵlıwmatlar hám olardı aldınnan belgilengen maqsetlerge erisiw ushın qollaw. Joybardı basqarıw maqseti qarıydardıń maqsetlerine sáykes keletuǵın tolıq joybardı islep shıǵarıw bolıp tabıladı.

Kóplegen jaǵdaylarda, joybardı basqarıw maqseti qarıydarıń maqsetlerin sheshiw ushın qarıydarıń qısqasha maǵlıwmatların qalıplestiriw yamasa reformalaw bolıp tabıladı. Qarıydarıń maqsetleri anıq belgilep qoyılǵannan keyin, olar joybarda qatnasatuǵın basqa adamlar tárepinen qabıl etilgen barlıq qararlarǵa tásir kórsetiwi kerek - mısalı, joybar menejerleri, dizaynerlar, jalawshılar hám subpudratshılar. Nadurıs anıqlanǵan yamasa júdá qatań belgilengen joybardı basqarıw maqsetleri qarar qabıllaw ushın zıyanlı.

Al, joybar kem ushraytuǵın maqsetler hám wazıypalardı orınlaw, ádetde paydalı ózgerisler yamasa qosımshalar kirgiziw ushın qabıl etilgen kem ushraytuǵın ónim, xızmet yamasa nátiyjeniń baslanıwı hám aqırı anıqlanǵan (ádetde waqıt sheklengen hám kóbinese qarjı yáki shtat penen sheklengen) islep shıǵarıw ushın mólsherlengen waqtınshalıq háreket bolıp tabıladı. Baha joybarlardıń waqtınshalıq ózgesheligi bir-birinen pariq etedi ádetdegi sıyaqlı biznes (yamasa operatsiyalar), ónim yamasa xızmetlerdi islep shıǵarıw ushın tákirarlanatuǵın, turaqlı yamasa yarım turaqlı funktsional iskerlik. Ámelde, basqarıw bunday anıq islep shıǵarıw jantasıwları anıq texnikalıq kónlikpeler hám basqarıw strategiyasın islep shıǵıwdı talap etedi.

“Joybar” termini latin tilinen kelip shıqqan bolıp, “projectus” sózbe-sóz “aldınǵa taslanǵan” degen mánisti ańlatadı hám joybar retinde kórinetuǵın bolatuǵın basqarıw obiekti onı perspektivalı jaylastırıw múmkinshiligi menen ajralıp turadı. Túrlı derekler joybar konsepsiyasın hár túrlı jollar menen anıqlama berse-de, barlıq tariypler wazıypalar hám islerdiń quramalılıǵı sebepli joybardıń basqarıw obiekti retinde qásiyetlerin anıq kórsetip beredi, bul komplekstiń anıq maqsetler hám waqıt, byudjet, materiallıq hám miynet resurslarına erisiw ushın anıq baǵdarlanǵanlıǵı hám basqarıw hám de muwapıqlastırıw procesi - joybardı basqarıw dep ataladı. Daslep, bul konsepsiya quramalı texnikalıq joybarlardı basqarıw menen baylanıslı bolıp, endi ol social - materiallıq tarawǵa ótti.

Joybarlardıń wazıypalari

1. Joybar bir qatar óz-ara baylanıslı háreketlerdi názerde tutatuǵın sistema bolıp tabıladı.
2. Joybarlar bir waqıt anıq belgilengen baslanıwı hám tamamlaw, tarmaq joybarlaw usılı isletiletuǵın, joybardıń hár bir jaǵdayda ámelge asırıw ushın zárúr bolǵan waqıt gorizental oǵına uyqas vertikal pozitsiyalardı ámelge asırıw tártibi bolıp tabıladı.
3. Hár bir joybar arnawlı bir dárejede kem ushraytuǵın hám ayırıqsha bolıp tabıladı.
4. Hár qanday joybar birdey process hám nátiyjeni ańlatadı hám kóbinese processtiń ózi nátiyje bolıp tabıladı.
5. Joybar óziniń tiykarǵı nátiyjeleri retinde nátiyjelilik hám ekonomikaǵa teń áhmiyet beriwdi názerde tutadı.

6. Táwekelshilikti bahalaw hám táwekelshiliklerdi kemeytiw ilajları sistemasın islep shıǵıw;

7. Nátiyjeli joybar hám programmalarđı ámelge asırıwdı basqarıw sistemasın shólkemlestiriw;

8. Joybardı baqlaw, esapqa alıw hám analiz qılıwdı támiyinlew.

Joybardi basqariw tarmaqlari

Háreketlerdi basqarıw - bul muǵdar, sapa hám jónelis boyınsha iskerlikti ámelge asırıw ushın waqıt hám resurslardan nátiyjeli hám nátiyjeli paydalanıw ushın joybardı basqarıw subekti.

- * Joybar portfelin basqarıw
- * Programmalarđı basqarıw
- * Joybar qáwpin basqarıw
- * Joybar jumısshı kúshin basqarıw
- * Joybarlar túrleri

Mega joybar haqqında

Mega joybar - bul kútá úlken kólemdegi investitsiya joybarı bolıp tabıladı. Megaproektlerdi basqarıw boyınsha Oksford qollanbası, Megaproektler - bul ádetde 1 milliard dollarǵa yamasa odan kóbirek qarjı sarıplaytuǵın, kóp jıllar dawamında rawajlanıwı hám qurılısı, kóplegen mámleket hám jeke mápdar táreplerdi tartqan, ózgeriwsheń hám millionlap adamlarǵa tásir kórsetetuǵın keń kólemlı, quramalı kárxanalar. Biraq, 1 milliard dollar megaprojektlerdi anıqlawda sheklew emes; birpara sharayatlarda salıstırmalı jantasıw zárúr, misalı, rawajlanıp atırǵan mámleketlerde, misalı, júdá kishi joybar (misalı, 100 million dollarlıq byudjetke iye) megaprojektte uyımlastırıwı múmkin. Sol sebepli jáne de keńlew tariyp Megaprojektler waqtınshalıq háreketler (yaǵnıy joybarlar) menen xarakterlenedi: úlken qarjılıq minnetleme, úlken quramalılıq (ásirese shólkemlestirilgen tárepten) hám ekonomikaǵa, átirap - ortalıqqa hám jámiyetke uzaq múddetli tásir.

Joybardıń ayırıqsha qásiyetleri.

1) bir waqtınıń ózinde bir qatar texnikalıq, ekonomikalıq hám basqa talaplardı orınlaw menen birge erisiw múmkin bolǵan anıq maqset - maqsetlerge erisiwge itibar qaratıw ;

2) óz-ara baylanıslı háreketlerdi muwapıqlastırılǵan ámelge asırıw (operatsiyalar, wazıypalar hám resurslarınıń ishki hám sırtqı óz-ara baylanıslılıǵı, sonday-aq);

3) sheklengen múddet (hár qanday joybardıń anıq belgilengen baslanıw sánesi hám tawısıw sánesi ámeldegi);

4) sheklengen resurslar (hár qanday joybar óz kólemine iye bolǵan materiallıq, insaniy hám finanslıq resurslar qatań hám sheklengen byudjet ushın paydalanılatuǵın);

5) ayırıqshalıq hám ayırıqshalıqtıń arnawlı bir ólshewi (de maqset, de onı ámelge asırıw shártleri);

6) túrli konfliktlerdiń anıqlıǵı (qawıp).

Lermannıń ataqlı nızamında sonday delingen: “Hár qanday texnikalıq mashqalanı jetkiliklishe waqıt hám aqsha menen jeńiw múmkin” hám Lermannıń juwmaǵı : “Sizde hesh qashan jetkiliklishe waqıt hám pul bolmaydı”.

Jumısshı hújjetlerdi islep shıǵıw basqıshında juwmaqlawshı byudjet qárejetleri qalıplestiredi, bul joybardıń mánisin basqarıwda qollanbada qollanılatuǵın málim bir rejelengen baha esaplanadı.

Arnawlı bir usıldı qollaw joybardı ámelge asıratuǵın maydan, qánigelerdiń ilmiy tájriybesi hám basqa kóplegen faktorlar menen belgilenedi. Joybar qárejetlerin bahalaw procesiniń sapasın asırıw ushın basqarıwshısına tómendegi principiierge ámel qılıw usınıs etiledi:

Joybarlaw basqıshı tómendegi 5 komponentti burǵılawda sheshiwshi áhmiyetke iye:

- ✓ Joybardıń dúzilisin proektlestiriw;
- ✓ Jumıs aǵımı hújjetlerin jaratıw;
- ✓ Bólimler boyınsha byudjetlerdi esaplaw;
- ✓ Resursların jıynaw, bólistiriw hám belgilew;
- ✓ Qawıp-xaterdi bahalaw;

Joybar menejeriniń wazıypası -joybardı basqarıwdıń bes basqıshın puqta túsiniw, joybardıń "eliriwin" biliw, joybarlaw hám qurıw. Bul ideya abstrakttan konkretke qanday ótiwi haqqında anıq hám anıq joba dúziw ushın isleydi. Islep shıǵılǵan Joybarlardı basqarıw institutı (PMI) tárepinen ámelge asırılauǵın hár qanday joybardıń 5 basqıshı tómendegishe:

Jamáát basshıları hám joybar menejerleri nátiyjelerdi islep shıǵıw, klientler ortasında shártlesiw, wazıypalardı orınlaw, processlerdi ámelge asırıw hám basqalardı ámelge asırıw ushın háreketke keltiriledi. Joybardıń barlıq bólimleri boyınsha tuwrıdan -tuwrı baylanıs ideyanı turmısqa qollanıw ushın zárúr hám zárúrli.

- ✓ Ámelge asırıw basqıshı ushın zárúr:
- ✓ Tez -tez ushırasıwlar

Joybarlastırılǵan onlayn ushırasıwlar menen jámáátlerdiń joqarısında qalıw joybardı qısqa hám tuwrı jolda saqlawǵa járdem beredi. videokonferentsiya yamasa konferents -baylanıs arqalı

waqtında hám anıq tınıq baylanıs, soqır jaylardıń azayıwın, jámáátlık islewdiń jaqsılanıwın hám trubalar ishindegi elementlerdiń tez háreketleniwın támiyinleydi.

REFERENCES

1. International Data Corporation, “Worldwide IT Spending Outperformed Expectations in 2010” (February 9, 2011).
2. Eric Chabrow, “Computer Jobs Hit Record High,” CIO Insight (July 7, 2008).
3. Project Management Institute, Project Management Salary Survey, Seventh Edition (2011).
4. CareerBuilder, “Employers Plan to Hire More Recent College Graduates in 2011, Finds CareerBuilder’s Annual Forecast” (April 27, 2011).
5. Project Management Institute, PMI Today (October 2006 and June 2008).
6. Tajimuraova S. S. INFORMATION AND COMMUNICATIONS IN MANAGEMENT //Journal of Integrated Education and Research. – 2022. – T. 1. – №. 5. – С. 509-511.
7. Saginbaevna T. S. FORMATION OF STUDENTS'SKILLS OF INDEPENDENT PERFORMANCE THROUGH THE TEACHING OF ART HISTORY //Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development. – 2022. – T. 9. – С. 386-392.
8. Тажимуратова Ш. С. САНЪАТШУНОСЛИК ФАНЛАРИНИ ЎЎҚИТИШ ОРҚАЛИ ТАЛАБАЛАРНИНГ МУСТАҚИЛ ИШЛАШ КЎНИКМАЛАРИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ. – 2023.